

Bij elk doktersbezoek hoopt Patricia nog zieker te zijn

Sommige medicijnen zijn zo duur dat niet iedereen krijgt wat hem of haar zou genezen.

VAN ONZE REDACTRICE MAXIE ECKERT

**‘Er zijn
medicijnen
waarvan de
prijzen
onethisch zijn’**

RI DE RIDDER

Halftijds werken lukt nog wel en afspreken met vrienden ook. Maar de pijn in de gewrichten wordt alleen maar erger, vertelt Patricia Geerts (56). Ze lijdt al jaren hepatitis C. Nochtans is er sinds enkele jaren een geneesmiddel op de markt dat haar in enkele maanden tijd zou kunnen genezen. Maar de ziekteverzekering betaalt de behandeling – kostprijs per patiënt: minstens 50.000 euro – alleen terug voor hepatitis C-patiënten met een vergevorderde levercirrose.

‘En dus hoop ik dat de dokter op de consultatie volgende week zegt dat mijn bloedwaarden zodanig slecht zijn geworden dat ik eindelijk voor het geneesmiddel in aanmerking kom. Dan krijg ik de behandeling voordat ik zou moeten stoppen met werken en ik niet meer buiten kan komen omdat ik me zo slecht voel.’

Het verhaal van Patricia Geerts maakt pijnlijk duidelijk dat niet alleen in de Derde Wereld maar ook hier sommige patiënten niet de medicijnen krijgen die ze nodig hebben. Het gaat om nieuwe, zeer doeltreffende levensreddende geneesmiddelen. Maar de prijzen lopen hoog op, soms zelfs tot boven 100.000 euro per patiënt. De ngo Dokters van de Wereld stelt dat aan de kaak, gesteund door (onder meer) een groep academici en artsen, het Nationaal Intermutualistisch College en Test-Aankoop.

Aandeelhouders

Het grote probleem, klinkt het in een opiniestuk verderop in deze krant, zijn de patenten voor geneesmiddelen. Een bedrijf dat een patent heeft, heeft een monopolie en dwingt daarmee hoge prijzen af. Overheden zoude onderhandelingen niet anders kunnen dan de bedrijven volgen in hun eisen. ‘Het is politiek onhaalbaar om zeer doeltreffend middel niet terug te betalen’, zegt Xavier de Béthune, medisch directeur van Dokters van de Wereld.

Ook voor Ri De Ridder, directeur-generaal van de ziekteverzekering (Riziv), zijn de prijzen van nieuwe geneesmiddelen een grote zorg. ‘Er zijn middelen waarvan de prijzen onverantwoord zijn. Ik zou zelfs zeggen onethisch. Het zijn medicijnen waarvoor er geen alternatief is. Soms lijkt het alsof voor het farmabedrijf het

Patricia Geerts krijgt hopelijk binnenkort de dure pillen tegen hepatitis C. Een andere optie is er voor de vro die bij een bloedtransfusie in de jaren 80 besmet geraakte, niet. De conventionele therapie, die zes maanden duurt en erge bijwerkingen heeft, werkte bij haar niet. Gelukkig wordt er met het farmabedrijf onderhandeld over een lagere prijs van het nieuwere medicijn, zodat meer patiënten het kunnen krijgen.

Patenten afpakken?

Maar het probleem reikt veel verder dan het geneesmiddel tegen hepatitis C. Er zitten nog veel dure geneesmiddelen in de pijplijn. 'Nu is het budget voor geneesmiddelen nog onder controle', zegt De Ridder. 'Maar op lange termijn wordt het zeer moeilijk als er niets verandert aan de prijzen.'

Een eenvoudige maatregel ligt niet voor de hand. Dat beseffen ze ook bij Dokters van de Wereld. Want een patent kan je niet zomaar afpakken. Zonder patenten zouden nieuwe geneesmiddelen amper iets kosten, maar ook niets opbrengen voor de bedrijven. En dus zou straks niemand meer bereid zijn in nieuwe medicijnen te investeren.

Experts, onder wie de professoren Lieven Annemans (UGent) en Walter Van Dyck (Vlerick), zien een deel van de oplossing in een fonds waarmee de overheid patenten voor veelbelovende medicijnen van farmabedrijven koopt vóór de geneesmiddelen op de markt zijn. Met het fonds zou de verdere ontwikkeling gefinancierd worden. Het uiteindelijke geneesmiddel wordt dan (door bedrijven) geproduceerd en op de markt gebracht tegen een prijs die de overheid bepaalt. Volgens Annemans kan die veel lager liggen omdat het bedrijf eerder vergoed werd voor de ontwikkeling van het middel. 'Maar dat zijn nog zeer premature plannen', waarschuwt collega Van Dyck.